

İSTANBUL'DA YAŞANAN ÇÖP FACIASI ÖNLENEMEZ MİYDİ?

KATI ATIK GİDERİMİNDE ARAZİYE GÖMME YÖNTEMİ

Şenol ATAMAN*

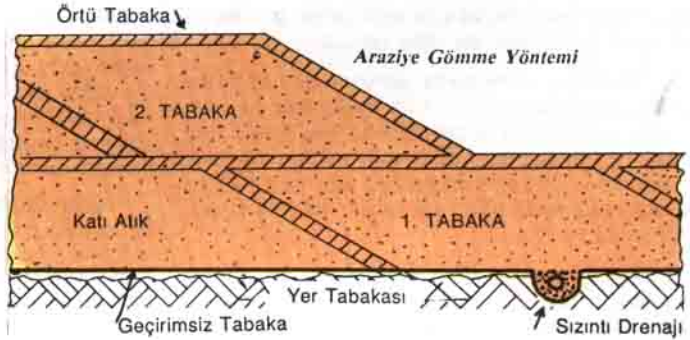
Nüfus artışı ve teknolojik gelişmeyle birlikte özellikle kentsel yerleşimlerde katı atık miktarı ve çeşitliliği büyük bir problem yaratmaktadır. Bunları evsel, endüstriyel, ticarî, tarımsal ve kentsel kaynaklardan gelen kağıt, cam, metal, tahta, plastik, lastik, gıda ve benzeri organik ve inorganik atıklar oluşturur. Katı atıkların giderilmesinde araziye gömme, yakma, kompostlama, geri kazanma gibi yöntemler kullanılır. Bu konudaki bilgi, teknik, malî ve idarî yetersizlikler nedeniyle yöntemler doğru kullanılmamakta, bilgisizce araziye dökülen katı atıklar hava, su, toprak yoluyla toplum sağlığını tehlikeye sokmaktadır.

Birçok ülkede pratik ve ekonomik olan araziye gömme yöntemi yaygın olarak kullanılmaktadır. Araziye gömme öncesinde geri kazanma, ko-

mpostlama gibi yöntemlerin uygulanması, katı atık miktarını azaltarak ekonomiye kazandırır. Su ve toprağı kirleten zehirli atıklar ve doğada çözünmeyen plastik benzeri katı atıklar hariç, özellikle evsel ve benzeri organik atıklar gerekli şartları yerine getirmek koşuluyla araziye gömülebilir.

Araziye gömme yönteminde kapasite, kullanım süresi, arazinin elverişliliği, toprak özelliği, geçirgenlik, to-

pografik, jeolojik ve hidrolojik yapı gibi faktörler etkilidir. Bu nedenle alan, şehirden uzak, geçirgen olmayan toprak üzerinde, yeraltı ve yerüstü sularının etkilenmeyeceği arazilerde kurulmalıdır. Araziye gömülecek katı atıklardan oluşan sızıntıların yeraltı sularına karışmasını önlemek için alan, geçirgen olmayan tabakayla kaplanmalı, sızıntıları toplayan drenaj sistemi döşenerek kontrol altında tutulmalıdır.

* Çevre Y. Müh. TÜBİTAK, Kimyasal Teknolojiler ve Çevre Araştırma Grubu.

zı santrallerimizdeki 150 mikrogram/m³ değerlerine normal gözıyla bakılmaktadır.

Zararlı gazların, yağmur, bulut ve kar gibi ıslak ya da yarı ıslak cisimlere karışmaları sonucunda ortaya çıkan asit yağmurları, orman alanlarının hızla daralmasına yol açmaktadır.

Dünyada var olan 1,9 milyar hektarlık tropikal ormanlık alanın, her yıl 15 milyon hektarı bu yüzden yok olmaktadır. Bu sonuçta, asit yağmurlarının yanı sıra, hızlı nüfus artışının, yakacak gereksiniminin,

tarım, hayvancılık etkinliklerini ve yangınların da payları göz ardı edilmemelidir.

Orman alanlarındaki küçülmeye ilişkin olarak, hayvan türlerinin ve biyolojik zenginliklerin giderek azalmakta olduğuna tanık olmaktadır. Bugün, sayıları 5 000'e yaklaşan tür yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır.

Dünyanın 3/4'ü denizlerle kaplı olup, oksijen üretiminin büyük bir bölümü de denizlerden sağlanmaktadır. Bu olay, fotosentez ile gerçekleşmekte olup

